

در رساله **موجب اقرار امام صادق** علیه السلام

اصول فقه (بحث چهارم - اصول عملیه)

بررسی ادله استصحاب...

جلسه ۴۵۱

استاد شفیعی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

خلاصه بحث گذشته

مصنف: چهار دلیل بر حجیت استصحاب اقامه شده است.

دلیل اول: تبانی عملی عقلاء مبتنی بر ابقاء ما کان است؛ و از عدم ردع شارع، موافقتش کشف می شود.

اشکال نائینی بر صغری: تحقق این تبانی در جمیع اقسام استصحاب، محرز نیست؟

مصنف: صحت این ایراد، بعید نیست.

اشکال اول آخوند بر کبری: اسباب تبانی مختلف است، و تنها سببی که کاشف از رضا شارع است،

تعبد به حالت سابق است که محرز نیست؟

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

مصنف: صرف تحقق این بناء، کافی در کشف از امضاء شارع است به هر سببی که باشد.

اشکال دوم مرحوم آخوند به کبری دلیل اول:

بر فرض قبول کنیم که منشأ بنای عقلاء، تعبد به حالت سابقه باشد، از این بناء، حکم شارع کشف

نمی شود مگر وقتی که رضایت شارع را احراز کنیم؛ در حالی که نه تنها دلیلی بر امضاء نداریم، بلکه دو

دلیل، دال بر ردع است:

۱. عموماً آیات نهی از عمل بغیر علم.

۲. ادله‌ی برائت یا احتیاط در موارد استصحاب هم جاری است، پس اصلاً نوبت به استصحاب نمی رسد. In

لا یجب فی کشف موافقة الشارع

در کشف موافقت شارع، نیازی به احراز امضاء شارع از دلیل دیگر نیست.

زیرا خود بنای عقلاء، دلیل و کاشف است از موافقت شارع؛ پس در مطلوب ما عدم ثبوت ردع کفایت می‌کند، و نیازی به یک دلیل دیگر بر اثبات امضاء شارع نیست.

والحقّ أنّها غیر صالحه

حق آن است که این آیات و اخبار صلاحیت منع از حجیت استصحاب را ندارند.

زیرا موضوع آن عمومات در جایی است که بخواهیم واقع را با غیر علم اثبات کنیم، و غیر علم برای اثبات واقع حجت نیست؛ اما مفاد استصحاب در صدد اثبات واقع نیست، پس آن آیات شامل استصحاب نمی‌شوند.

خلاصه کلام: استصحاب از این آیات و اخبار تخصصاً خارج است، پس رضایت شارع را می‌توان از بناء عقلاء که بلا رادع باقی ماند، کشف نمود.

وأما: ما دلّ علی البراءة أو الاحتیاط

دلیل برائت و احتیاط در عرض دلیل استصحاب است، پس صلاحیتی برای ردع ندارند.

بلکه ادله‌ی استصحاب مقدم بر ادله‌ی این اصول (برائت و احتیاط) است.